

Landbruksdirektoratet
v/ Elsebeth Hoel
postmottak@landbruksdirektoratet.no

Røros 22. mai. 2020

Rørosmeieriet as
v/ Meieribestyrer Trond V. Lund
trond@rorosmeieriet.no

HØRINGSUTTALELSE ANGÅENDE FORSLAG TIL ENDRING AV FORSKRIFT OM SATSER I PRISUTJEVNINGSORDNINGEN FOR MELK OG SATSER FOR PRODUKSJONSFLØTE OG TILVIRKNINGSVERDI PÅ SMØR

Det vises til brev fra Landbruksdirektoratet av 3. april 2020 deres ref. 20/1420 - 3. Rørosmeieriet ønsker å komme med noen innspill til høringa. Vi vil i vårt innspill beskrive situasjonen for vårt meieri, og for norsk økologisk melkeproduksjon som vi mener vil spille en stadig viktigere rolle i utviklinga av norsk melk. Vi imøteser en tilbakemelding på om dette er i tråd med hensikten for ordninga, eller om konsekvensene er utilsiktet.

Hvordan fremmes politiske mål om landbruk i hele landet og selvforsyning på meieriprodukter gjennom avgiftslegginga av Rørosmeieriet?

Slik ordninga er i dag ender økologiske melkeprodukter, som ikke har en markedsregulator, opp med å subsidiere konvensjonelle industriprodukter gjennom markedsreguleringa. Å produsere med økt omsyn til miljø og bærekraft, eks. med krav til en høyere grovforandel, medfører høyere kostnader for bonde og for oss i innkjøp, så vår råvare er i utgangspunktet dyrere. Vi mener det er et klart politisk mål å øke markedsdrevet etterspørsel, og at måten PU er utformet i dag resulterer i et gap mellom politiske mål og faktiske konsekvenser.

Prisutjevninga medfører et høyt avgiftspress på Rørosmeieriet i forhold til omsetninga. Vi opplever at dette er en utilsiktet og relativt ukjent konsekvens av PU-ordninga slik den er utformet. Vi betaler selv for overproduisert økomelk gjennom vår avtale med Tine. Vårt medlemskap i PU-ordninga medfører i dag at penger som betales inn i prisutjevninga fra oss overføres til større industriaktører.

Rørosmeieriet ønsker å bidra til landbruk over hele landet, til forutsigbare og gode rammevilkår for melkebønder. Vi mener vi i stor grad gjør dette gjennom å drive utvikling i en region med utfordrende produksjonsvilkår, bygge en sterk merkevare som målbærer viktige verdier i norsk landbruk og økt kunnskap om bruk av grovfor og utmarksbeite, reduksjon av sprøytemidler og omsyn til dyrevelferd. Rørosmeieriet bidrar gjennom privatrettslig avtale med Tine til utviklinga av norsk økologisk melk, gjennom at vi betaler et økotillegg for melka vi bruker. I tillegg til dette betaler [redacted] per liter til det som i dag er overproduisert økomelk, men som også kan sees på som utvikling av norsk økomelk gjennom at potensielle fremtidige leverandører til norske økoprodukter også får økotillegg. Vi betaler også ekstra frakt for økomelk på flere millioner. Til sammen utgjør frakt til den økologiske verdikjeda og merpris til overproduisert økomelk ca [redacted]. I tillegg betaler vi ca [redacted] i økotillegg for den melka vi anvender. Oppå dette kommer PU-ordninga. I 2019 betalte vi drøyt [redacted] % av vår omsetning inn til PU-ordninga, netto [redacted] beregnet på siste halvår 2019, aggregert til helårsnivå. Hvis distribusjonstilskuddet fjernes, så vil netto avgift gjennom prisutjevninga bli på over [redacted] for Rørosmeieriets del. Samlet utgjør brutto ekstrakostnader med økotillegg, kostnader til overproduksjon, ekstra fraktkostnad og avgifter til konvensjonell melk til sammen nesten [redacted], eller [redacted] dersom distribusjonstilskuddet fjernes. Dette på en omsetning på knappe 200 millioner. Slik det er i dag gir avgiftsnivået gjennom PU oss rammevilkår som ikke er bærekraftige over tid. Det gir oss ikke mulighet til å investere i videre vekt på Røros eller en sterkere satsing på nye produkter og merkevarebygging.

Økologiske meieriprodukter er en egen produktkategori. Da vi startet opp i 2001 var det knapt utvalg i kategorien. Vi ser at vi klarer å beholde markedsandeler og møte konkurranse fra importerte meierietterligninger som havre- og soyamelk svært godt., Vi mener salget av økologisk melk bidrar positivt til utviklinga av norsk melk, både i melkestatistikken der vi er en vekstvinner, og i utviklinga av næringa gjennom sin spydspissfunksjon, som dokumentert i studier.

Rørosmeieriet vil foreslå følgende: En mulig løsning er at økologisk melk settes i prisgruppe som tydeligere speiler det politiske målet om vekst, ønske om bærekraftig innovasjon og økte kostnader i produksjon. Det vil gi en ny produktkategori som økologiske meieriprodukter er, rom til å utvikle seg videre positivt for norsk melk. Det vil også gi positiv effekt for den norske økamelka sin konkurransekraft sett i forhold til importerte melkeetterligninger.

Vi imøteser en tilbakemelding på i hvor stor grad direktoratet ser på hvordan ordningen i dag slår ut for enkeltaktørene. Har andre aktører like stort avgiftspress per liter behandlet melk som oss, eller gjelder dette kun for økologiske meieri som er i en tidlig fase av produktets livssyklus og i en tidlig fase av sin bedrifts utvikling?

2.1 Satser for avgifter og tilskudd i pris- og biproduktgruppene

Slik vi forstår tallene, så var netto bidrag inn fra prisgruppene ca 450 millioner i forrige periode, og det foreslåtte bidraget er på ca 385 millioner for perioden fra 1.7.2020. Prisgruppene endres med 6 øre per avgifts-/tilskuddssats per liter. I om at volum per prisgruppe og eksisterende avgifts-/tilskuddssats varierer, så gir likt påslag på avgift og tilskudd store utslag og variasjoner mellom prisgruppene:

- Total sum for avgifter i prisgruppene var ca 865 millioner i forrige periode, mot foreslått ca 820 millioner for neste periode. Hvorfor legges 'omsetninga' så høyt? Ved å fjerne merkevareeksport lik 0,55 øre for nesten 100 mill, liter melk så burde det minimum kunne legges på 55 millioner nedgang, regner en med volumnedgang, så vil det være enda mindre.
- Total sum tilskudd i prisgruppene var ca 420 millioner i forrige periode, mot foreslått ca 440 millioner i neste periode. Altså en økning på ca 20 millioner sammenlignet med forrige periode som inneholdt den omtalte merkevareeksporten.

Når netto ostevolum går ned, der merkevareeksporten alene på ca kr 70 millioner bortfaller 1.juli 2020, så fremstår det for oss uforståelig at total sum i tilskudd skal økes gjennom Prisutjevningsordningen til den nye prisgruppe 3. Dette fører til at prisgruppe 2 får en forholdsmessig høy sats.

Sagt på et annet vis, hvis prisgruppe 2 får redusert sats til 1,85, så ville det allikevel vært nok rom til å øke tilskuddene til prisgruppe 3 og 4 med 1 øre til hver av prisgruppene.

Dette forsterkes ytterligere at det nå er økt etterspørsel etter ost, hvorfor skal en veletablert produktkategori tilgodesees med en 30% økning i tilskudd?

Vi ber om et snarlig møte med direktoratet for å videre legge frem og diskutere våre utfordringer og innspill til videre arbeid.

Med vennlig hilsen

Rørosmeieriet as

(sign)

Trond V. Lund

Meieribestyrer